

בש"פ 1409/17 - מדינת ישראל נגד דימיטרי קדיוליץ

בבית המשפט העליון

בש"פ 1409/17

כבוד השופט ח' מלצר
מדינת ישראל

לפני:
המבקשת:

נ ג ד

דימיטרי קדיוליץ

המשיב:

בקשה להארכת מעצר שנייה לפי סעיף 62 לחוק סדר
הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
התשנ"ו-1996

עו"ד תומר סגלוביץ'

בשם המבקשת:

עו"ד בנימין גריקו; עו"ד רומן זילברמן

בשם המשיב:

החלטה

1. לפני בקשה שנייה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) לתקופה של 90 ימים, שימנו החל מתאריך 24.02.2017, או עד למתן פסק דין בת"פ 57320-02-16, המתנהל בבית המשפט המחוזי בבאר-שבע, לפי המוקדם מביניהם.

אביא להלן, בתמצית, את הנתונים הנדרשים להכרעה בבקשה.

רקע והליכי מעצר

עמוד 1

2. בתאריך 26.02.2016 הוגש לבית המשפט המחוזי בבאר-שבע כתב אישום כנגד המשיב, ושלושה נאשמים נוספים: אנטונוב, מיליאבסקי ו-לוי (להלן יחד: הנאשמים), במסגרתו יוחסו להם העבירות הבאות: סחיטה באיומים – עבירה לפי סעיף 428 לחוק העונשין, התשל"ז-1997 (להלן: חוק העונשין), וקשירת קשר לביצוע פשע – עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין.
3. לפי עובדות כתב האישום בחודש יוני 2015, או בסמוך לכך, הנאשמים קשרו קשר, ביחד עם גורמים עברייניים מליטא (להלן: הליטאים), שזהותם איננה ידועה במדויק למבקשת – לסחוט את כספם של קשישים דוברי רוסית, המתגוררים בישראל (להלן: הקשישים). לפי הנטען, הנאשמים פעלו באופן שיטתי כך שתחילה – השיגו את פרטיהם האישיים של הקשישים, ולאחר מכן, כך נטען, הליטאים, בידיעתם של הנאשמים, היו מתקשרים אל אותם קשישים, משוחחים עמם בטלפון ומציגים בפניהם מצג שווא – מכוחו הליטאים התחזו לרופאים, או עורכי דין, וטענו בפני הקשישים כי אחד מקרובי משפחתם נקלע לתאונת דרכים, שבמהלכה הוא עצמו נפגע, ופגע באדם אחר (להלן: האחר), באופן שהאחר נזקק לטיפול רפואי דחוף. עוד נטען כי לעיתים – כדי להגביר את אימת הקשישים – הליטאים היו טוענים בפניהם כי בכוונתה של משפחתו של האחר, להגיש כנגד קרוב משפחתם תלונה במשטרה, וכן תביעה אזרחית בסכומי עתק. בתוך כך, נטען כי הליטאים מסרו לקשישים, שעקב התאונה צפוי קרוב משפחתם להיאסר לתקופה ממושכת. בכתב האישום נטען גם כי הליטאים דרשו מהקשישים למסור כספים לנציג המשפחות, כאשר למעשה היו אלה הנאשמים שהגיעו לביתם של הקשישים לאסוף את הכסף. לפי הנטען, הנאשמים סחטו בסך הכל מהקשישים סכום השווה כמיליון ש"ח ב-85 מקרי סחיטה שונים כאלה באיומים, בעוד ש-97 אירועים נוספים הסתיימו ללא הצלחה מבחינת הנאשמים.
4. בד בבד עם הגשת כתב האישום, המבקשת הגישה לבית המשפט מחוזי הנכבד בקשה לעצור את המשיב ואת יתר הנאשמים – עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם. במסגרת הבקשה הנ"ל נטען כי העבירות המיוחסות למשיב מבססות חזקת מסוכנות, אשר מקימה עילת מעצר סטטוטורית. עוד נטען כי בשים לב לתכנון העברייני המדוקדק, התעוזה, התחכום והשיטתיות בהוצאת הדברים מן הכוח אל הפועל, כמו גם היקף הנפגעים הגדול – שחרורו של המשיב עלול להביא גם לשיבוש הליכי משפט. בנוסף נטען כי המסוכנות הנשקפת מהמשיב נלמדת אף מעברו הפלילי, הכולל הרשעות רבות, בין היתר: עבירות אלימות, רכוש ותעבורה; הפרת הוראה חוקית ועבירות סמים. כן נטען, כי חלק מהמעשים המיוחסים למשיב נעשו תוך שהוא מרצה מעצר, ולאחר מכן מאסר בגין הרשעה קודמת.
5. בתאריך 30.06.2016 בית המשפט המחוזי הנכבד קיבל את בקשת המעצר, וזאת נוכח הסכמת המשיב, אשר ריצה, באותה העת, עונש מאסר בתיק אחר. במסגרת החלטתו, בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית העומדת לחובת המשיב, וזאת זולת אותם מקרים בהם מיוחסות לו עבירות לפי 428 רישא לחוק העונשין, אשר לגביהן נקבע כי התשתית הראייתית הלכאורית איננה בעוצמה גבוהה. בנוסף בית המשפט המחוזי הנכבד, עמד על המסוכנות הנשקפת מהמשיב לנוכח המיוחס לו בכתב האישום, שבגדרו נטען כאמור כי המשיב לא בחל בסחיטה מכוונת כנגד קשישים חסרי ישע – בעבור בצע כסף. בית המשפט המחוזי הנכבד הוסיף וקבע כי נוכח שיטתיות העבירות הנטענות, מתקיים, בנסיבות, גם חשש לשיבוש הליכי משפט.
6. בחלוף תשעה חודשים, בתאריך 22.11.2016, מעצרו של המשיב הוארך ב-90 ימים נוספים בידי חברי, השופט ס' ג'ובראן (ראו: בש"פ 8727/16 מדינת ישראל נ' דימיטרי (22.11.2016) (להלן: הארכת המעצר הראשונה)). בהחלטתו עמד חברי על המסוכנות הרבה הנשקפת מהמשיב, אך קבע בצד זאת כי תחילת הליך ההוכחות רק בחלוף תשעה חודשים ממעצר הנאשמים – איננה משקפת מצב רצוי. עוד נפסק כי במקרה זה חלוף הזמן, איננו מוביל לפגיעה משמעותית בזכויותיו של המשיב, וזאת נוכח העובדה שהמשיב ריצה עונש מאסר קודם בגין תיק אחר עד לתאריך

21.11.2016. בתוך כך בית המשפט זה הורה למבקשת - חרף הצפי להתקדמות משמעותית בשמיעת התיק מכאן ואילך - לבצע פעולות שונות כדי לקדם את שמיעת התיק עוד יותר.

7. בתאריך 27.11.2016 - מספר ימים לאחר שמאסרו של המשיב בתיק הקודם תם - בא-כוח המשיב הגיש לבית המשפט המחוזי הנכבד בקשה לעיון חוזר על ההחלטה לעצור את המשיב עד תום ההליכים (להלן: הבקשה לעיון חוזר), והסתמך, בין היתר, על העובדה שאחד הנאשמים האחרים - שוחרר לחלופת מעצר. עוד באותו היום, בית המשפט המחוזי הנכבד הורה לשירות המבחן להגיש תסקיר משלים בעניינו של המשיב, אשר יבחן את ההיתכנות לקיום מעצרו של המשיב בתנאי פיקוח אלקטרוני. בעת הגשת הבקשה שבפני - הבקשה לעיון חוזר טרם הוכרעה וזאת נוכח דחיית הדיון בה לבקשת הצדדים, ואולם בינתיים וכפי שיפורט בהרחבה בפיסקה 14, הבקשה לעיון חוזר נדחתה בידי בית המשפט המחוזי הנכבד. אף ערר שהגיש המשיב לבית משפט זה כנגד הדחיה - לא התקבל (ראו: בש"פ 2358/17 קדיוליץ נ' מדינת ישראל (23.03.2017), ופירוט נוסף בפיסקה 20 שלהלן).

8. ביני לביני, בתאריך 25.12.2016 הוגש לבית המשפט המחוזי הנכבד תסקיר משלים בעניינו של המשיב, במסגרתו שירות המבחן התרשם כי מעצרו הקודמים של המשיב אינם מהווים גורם מתריע עבורו. שירות המבחן העריך גם כי העורר נוסה להפעיל מניפולציות על סביבתו, ומתקשה לקבל על עצמו גבולות המוצבים בפניו - דבר שבא לידי ביטוי בהפרת תנאים מגבילים בהם היה נתון בעבר. בסיכומם של דברים שירות המבחן קבע כדלקמן:

"קיימת רמת סיכון גבוהה ביותר להתנהגות פורצת גבולות... להערכתנו כל מתווה של חלופה או פיקוח שיוצע, לא יהווה מענה לרמת הסיכון המוערכת... כל הצעת פיקוח, גם בתנאי איזוק אלקטרוני, לא תהווה מענה מתאים במקרה זה" (שם, בעמודים 3-5).

9. למען שלמות התמונה יצוין עוד כי בינתיים אנטונוב, הורשע לפי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, וממתין לגזירת דינו; לוי הורשע במסגרת הסדר טיעון וההליך בעניינו הסתיים. בתוך כך בית המשפט המחוזי הנכבד השית עליו את העונשים הבאים: 6 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות; פיצוי למתלוננים בסכום כולל של 2,000 ש"ח, וקנס בסך 7,500 ש"ח; מיליאבסקי שוחרר בתנאים מגבילים (ראו: בש"פ 5759/16 מיליאבסקי נ' מדינת ישראל (18.08.2016); 7452/16 מיליאבסקי נ' מדינת ישראל (10.10.2016)).

מהלך הדיונים בתיק העיקרי

10. בתאריך 13.03.2016 כתב האישום הוקרא למשיב, ובתאריך 16.05.2016 נשמעו טענותיו המקדמיות, וכן עדות מוקדמת של אחת מעדות התביעה. כמו כן נקבעו שבעה מועדי הוכחות - כולם במסגרת הארכת המעצר הראשונה. בתאריך 22.11.2016 התקיים דיון נוסף, במסגרתו נדחו טענותיו המקדמיות של המשיב; בתאריך 28.11.2016 בא-כוח המבקשת הודיע לבית המשפט המחוזי הנכבד כי נוכח הסכמתו של בא-כוחו של אנטונוב להגשת ראיות בהסכמה, התייתרה שמיעת עדותם של 11 מתלוננים, שהיו עתידים להעיד בשלושת מועדי ההוכחות הראשונים מתוך השבעה הנזכרים מעלה. בהמשך לכך, בית המשפט המחוזי הנכבד קבע לתאריך 15.12.2016, דיון תזכורת, וביטל שלושה מועדי הוכחות שהיו קבועים. תחת הדיונים שבוטלו נקבעו 6 מועדי הוכחות נוספים לחודש מרץ 2017.

11. בתאריך 15.12.2016, צומצמה בהסכמת המשיב רשימת העדים ובית המשפט המחוזי הנכבד דחה את המשך הדיון לתאריך 26.01.2017. כן בוטלו הדיונים שהיו קבועים לתאריכים 01.12.2016 וה-22.12.2016.

בתאריך 26.01.2017 המבקשת הגישה לבית המשפט המחוזי הנכבד בקשה לתיקון כתב האישום על ידי הוספת חמישה עדי תביעה נוספים. בקשה זו טרם הוכרעה נכון למועד הגשת הבקשה שבפני.

נימוקי הבקשה

12. המבקשת טוענת כי העבירות המיוחסות למשיב בכתב האישום מלמדות על המסוכנות הגבוהה הנשקפת ממנו. לשיטתה מסוכנות זו מתחזקת נוכח עברו הפלילי המכביד של המשיב, והאמור בתסקיר שירות המבחן, שקבע כי רמת המסוכנות הנשקפת מהמשיב גבוהה ביותר, וכי לא ניתן לאיינה באמצעות חלופת מעצר, ואף לא במעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני. המבקשת מוסיפה וטוענת כי קיים חשש ממשי כי שחרור המשיב עלול להוביל לשיבוש הליכי משפט, בשים לב לכך שהעבירות המיוחסות לו, נעשו בעת שמאסרים מותנים תלויים ועומדים נגדו. יתר על כן נטען כי חלק מהעבירות המיוחסות למשיב בוצעו על ידו מבית המעצר, ולאחר מכן בבית הסוהר - דבר המעיד, לשיטת המבקשת, על: מסוכנותו של המשיב, התנהגותו פורצת הגבולות, והעדר מורא מן החוק.

13. באשר לקצב ההתקדמות ההליך העיקרי - המבקשת טענה כי חרף ביטולם של מספר מועדי הוכחות - רשימת עדי התביעה הצטמצמה באופן משמעותי, ותחילת שמיעת ההוכחות קבועה לחמישה מועדים במסגרת הארכה המבוקשת.

הדיון בבקשה

14. בתאריך 19.02.2017 התקיים בפני דיון בבקשה שבכותרת, במסגרתו המבקשת עידכנה כי חלו מספר התפתחויות מאז מועד הגשת הבקשה, ובהן בין היתר: בא-כוח המבקשת עדכן כי הבקשה לעיון חוזר שהוגשה על ידי המשיב (הנזכרת בפיסקה 7 שלעיל) - נדחתה, וכי כתב האישום תוקן לבקשת המבקשת, כך שאנטונוב הוסף לכתב האישום כעד תביעה נוסף. בא-כוח המבקשת חזר על האמור בבקשה, והוסיף כי נוכח ההתפתחויות האמורות לעיל, ומועדי ההוכחות הקבועים בתיק - צפויה התקדמות משמעותית בניהול ההליך העיקרי.

15. בא-כוח המשיב טען, מנגד, כי דין הבקשה להידחות, וזאת בהתחשב בכך שטרם התחילו דיוני ההוכחות בהליך העיקרי - מצב שנגרם, לשיטתו, נוכח הסדר הטיעון עם אנטונוב והתנהלות המבקשת. לגישתו, מצב דברים זה עומד בניגוד לקביעתו של בית משפט זה במסגרת הארכת המעצר הראשונה. בא-כוח המשיב, טען עוד כי בעניינו של מיליאבסקי, הוגש תסקיר שלילי דומה במהותו לזה שהוגש בעניינו של המשיב, ולמרות זאת מיליאבסקי שוחרר לחלופת מעצר. נוכח כל האמור - בא-כוח המשיב עתר לדחיית הבקשה, ולמצער ביקש כי בית המשפט יורה על מעצרו של המשיב בתנאי פיקוח אלקטרוני.

לאחר שפורטו מכלול הנתונים הנדרשים לעניין, אפנה איפוא לליבון הדברים.

16. לאחר עיון בבקשה, ושמיעת טענות באי-כוח הצדדים - הגעתי לכלל מסקנה כי דין בקשת המדינה להתקבל.

אפרט בקצרה הנימוקים לכך מיד בסמוך.

17. סעיף 61 לחוק המעצרים קובע כי ככל שמשפטו של נאשם בגיר לא הסתיים בתוך תשעה חודשים - ראוי לשקול את שחרורו ממעצר. הוראה זו באה כדי לתמרץ את סיום ההליך הפלילי במהירות האפשרית, ושלא לפגוע בחירותו של הנאשם שדינו טרם הוכרע, במידה העולה על הנדרש (ראו: בש"פ 7065/14 מדינת ישראל נ' אבו חאטר (29.10.2014); בש"פ 2304/16 מדינת ישראל נ' פלוני (18.05.2016)). יחד עם זאת, יתכנו מצבים, שבמסגרתם, באיזון בין חירותו של הנאשם, לשיקולים התומכים בהשארته במעצר - יגברו האחרונים. סעיף 62 לחוק המעצרים מאפשר לבית משפט זה להורות על מעצרו של נאשם גם מעבר לתשעה חודשים, וזאת לאחר איזון בין האינטרס להבטחת שלום הציבור ובטחון, כמו גם הגנה על תקינותו של ההליך המשפטי, לבין זכותו של הנאשם לחירות, עד וככל שתתקבל בעניינו הכרעת דין מרשיעה (ראו: בש"פ 6581/14 מדינת ישראל נ' מונדר (02.11.2014); בש"פ 2848/15 מדינת ישראל נ' זוננשוילי (26.01.2015); בש"פ 1452/17 מדינת ישראל נ' זליג (22.02.2017)). בעת עריכת האיזון האמור - בית המשפט נדרש להתחשב במגוון של שיקולים, ובמסגרתם בין היתר: במסוכנות הנשקפת מהנאשם לציבור בכלל, ולקורבנותיו הקונקרטיים בפרט, כפי שזו נלמדת מהעבירות המיוחסות לו בכתב האישום ונסיבות ביצוען; עברו הפלילי; גילו של הנאשם, וכן מידת החשש מפני האפשרות לשיבוש הליכי המשפט, או להימלטותו של הנאשם מאימת הדין. מנגד יש לבחון את עוצמת הפגיעה בחירותו של הנאשם וקצב התקדמות ההליכים המשפטיים בעניינו.

18. בנידון דידן - למשיב מיוחסים מעשים חמורים של סחיטה באיומים, המאופיינים בתכנון מקדים וביצוע שיטתי - והכל, לפי הנטען, כנגד חסרי ישע, ולשם בצע כסף. בפסיקתנו נקבע כי עבירות כגון סחיטה באיומים, מעצם טבען: "מלמדות על מסוכנות הנאשם ואינן מתאימות בדרך כלל לחלופת מעצר" (ראו: בש"פ 4120/11 דדוש נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (06.06.2011); בש"פ 5113/14 מדינת ישראל נ' אדיניב (03.08.2014)). כמו כן, נסיבות העניין כאן, ובכללן עברו הפלילי המכביד של המשיב, והעובדה כי חלק מהעבירות המיוחסות לו בוצעו, לפי הנטען, בעת ששהה מאחורי סורג ובריח - מעידות על כך שלמשיב - אין, לכאורה, מורא מהחוק. לכל אלו יש לצרף את התסקיר השלילי בעניינו של המשיב, לפיו רמת המסוכנות הנשקפת ממנו גבוהה ביותר, ואיננה ניתנת לאיזון באמצעות חלופת מעצר, ואף לא באמצעות מעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני.

19. מנגד, יש ליתן את הדעת לקצב התקדמות ההליך העיקרי. הלכה היא כי ככל שההליך העיקרי מתארך הרבה מעבר לתשעה חודשים, כך תנוע המטוטלת לכיוון זכותו של הנאשם לחירות (ראו: בש"פ 1240/07 מדינת ישראל נ' ריאן (21.02.2007); בש"פ 7691/12 מדינת ישראל נ' דלו (04.11.2012); בש"פ 148/15 מדינת ישראל נ' גבארין (19.04.2015); בש"פ 6152/16 מדינת ישראל נ' אלבז (26.09.2016)). עם זאת, עניינו של המשיב, מושא הבקשה - מורכב ומסועף, נוכח היקף העבירות, מספר המתלוננים, והשתלשלות הדברים שתוארה לעיל. בהקשר זה יש לציין כי חרף העובדה שהליך ההוכחות טרם החל - כתב האישום הוקרא למשיב, ונשמעה עדות מוקדמת של עדת תביעה. נוסף על כך, עדותם של 11 מתלוננים התייתרה נוכח הסכמת בא-כוחו של אנטונוב, ונראה כי בשים לב להרשעתו - פרשת

התביעה תתקצר באופן משמעותי. משכך, לעת הזו, אין בידי לקבל את טענתו של בא-כוח המשיב כי נקודת האיזון פועלת לזכותו בעניין זה.

יתר על כן, מהמפורט לעיל עולה כי במסגרת הארכת המעצר הנוכחית צפויה לחול התקדמות בקצב שמיעת התיק, ומצופה מהמבקשת שתמשיך ותפעל לקידום העניין. זה המקום לחזור ולהזכיר כי המשיב ריצה במסגרת תשעת חודשי המעצר הראשונים (פחות חמישה ימים) מאסר בגין הרשעה קודמת.

בנסיבות האמורות סבורני כי אין די בזמן שחלף עד הנה כדי להביא לשינוי בנקודת האיזון הרלבנטית, ולעת הזו מסוכנותו של המשיב לביטחון הציבור גוברת, והכף נוטה לעבר השארתו של המשיב במעצר מאחורי סורג וברח.

20. זאת ועוד – אחרת, לא מצאתי כי יש מקום להידרש במסגרת בקשה זו לטענתו של המשיב לעניין שחרורו של מיליאבסקי לחלופת מעצר. דיון בהארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים – איננו האכסניה המתאימה להעלאת טענות בעניין אפליה בהליכי מעצר (ראו: בש"פ 7280/10 מדינת ישראל נ' מחאג'נה, פסקה 13 (22.11.2010)). יתר על כן טענה זו הועלתה במסגרת הערר בגין דחיית בקשתו של המשיב לעיון חוזר, שנדון בפני חברתי השופטת א' חיות, ושם נפסק בהקשר זה כך:

"טענת העורר כי יש לגזור גזירה שווה בינו לבין מיליאבסקי אין בה ממש ודינה להידחות... מן הראיות הקיימות עולה לכאורה כי העורר מילא תפקיד עיקרי בפרשה דנן" (ראו: בש"פ 2358/17 קדיליץ נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (23.03.2017)).

21. נוכח כל האמור לעיל – הבקשה מתקבלת. מעצרו של המשיב יוארך לתקופה של 90 ימים, שימנו החל מתאריך 24.02.2017, או עד למתן פסק דין ב-ת"פ 57320-02-16, המתנהל בבית המשפט המחוזי בבאר-שבע, לפי המוקדם מביניהם.

ניתנה היום, ז' בניסן התשע"ז (3.4.2017).

ש ו פ ט